

MYSŁ NARODOWA

TYGODNIK POŚWIĘCONY
KULTURZE TWÓRCZOŚCI POLSKIEJ

ROK 1935

TOM PIERWSZY

N^o N° 1—27

(Nr. 21 skonfiskowany. Ciągłość paginacji zachowana)

Biblioteka Jagiellońska

1003238923

WARSZAWA — 1935

REDAKTOR NACZELNY I WYDAWCA:—Z. WASILEWSKI

REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY: — J. REMBIELIŃSKI

SKŁAD GŁÓWNY: AL. JEROZOLIMSKIE 17, TEL. 9-87-90

SPIS RZECZY

ARTYKUŁY WSTĘPNE

Od teo- do technokracji, p. Z. Raczkowskiego . . .	1
Atak na kulturę, p. Z. Wasilewskiego . . .	17
Czerwona antropologia, p. K. Stojanowskiego . . .	33
Poza narodem, p. Z. Wasilewskiego . . .	49
Zatrute źródła, p. K. S. Frycza . . .	65
O wielką Japonję, p. St. Kozickiego . . .	81
Rosja między Europą i Azją, p. St. Kozickiego . . .	113
Wieści z Łodzi, p. J.	129
Tragiczna książka, p. St. Kozickiego . . .	161
Analogie z przeszłością, p. R. Rybarskiego . . .	177
Po dniu 23 marca, p. J. Rembielińskiego . . .	193
Bez złudzeń, p. Raczkowskiego . . .	209
Zapowiedź innych czasów, p. B.	225
O nową świadomość dziejową, p. K. M. Morawskiego . . .	241
Potrząsanie tomahawkami, p. Z. Wasilewskiego . . .	273
Na kresach, p. B.	289
Zgon ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego, p. W.	305
Trzecia Republika we Francji, p. St. Kozickiego . . .	321
<i>E pur si muove</i> , p. Z. W.	337
Niemczyzna na Pomorzu, p. X. Y. Z.	353
O idei i ideale, p. Viatora	385
Ku czemu dąży Japonja? p. Para	401

POLITYKA, SPRAWY GOSPODARCZE

i SPOŁECZNE

O Ziemię Czerwieńską, p. J. Giertycha . . .	2
Ruch narodowy w Hiszpanji, p. St. Kozickiego i Wł. Świrskiego . . .	4
Żydoidy	15
Jeszcze o Jugosławji, p. K. T. Frycza . . .	19
Z tajników polityki żydowskiej, p. A. Jakubowskiego	34, 51, 67, 82
Manifest Doncowa, p. J. Giertycha . . .	99
O popularyzację poezji, p. K. L. Konińskiego . . .	101
My i oni w walce o konstytucję, p. W. Komarnickiego	114
I takie bywają systemy	143
Korporacjonizm faszystowski, p. G. Zabłockiego	156
Żydzi i książka Sobieskiego, p. W. . . .	159
Kryzys postępu, p. J. N.	162
Odczyt R. Forges-Davanzi, p. K. M. M. . . .	187
Historja o bilansach przedsiębiorstw państwowych, p. A. Drohomireckiego	218
Spokój czy entuzjazm, p. Cor.	223
Szlachta Jerozolimską, p. St. Pieńkowskiego . . .	227
O dobrej szlachcie, p. W. Jastrzębca . . .	228
Podręcznik skarbowości, p. B. W.	236
Porachunki (A. Górskiego).	255
Majaki Studnickiego, p. Idem	274, 290, 307

Str.

Str.

Przemiany, p. Z. Raczkowskiego	306
Wizerunki polityczne, p. P.	319
O nowej konstytucji, p. G. Zabłockiego . . .	322
Fundacja im. Franciszka Nowodworskiego, p. P.	331
Nowy ustrój w Portugalji, p. L. Auduna . . .	347
Birobidżan czy Palestyna, p. F.	364
Doświadczenie Doumergue'a, p. L. G. . . .	379
Proces berneński, p. St. Pieńkowskiego . . .	389

W Y C H O W A N I E

System jenajski, p. J. G.	91
Dyskusja o kulturze	123
O gospodarkę w szkołach, p. L. Marchlewskiego	145
O przyszłość młodych, p. J. Jastrzębską . . .	293
Pożar czy oświata, p. L. Maciańskiego . . .	338, 354, 371, 386

FILOZOFJA, ESTETYKA, HISTORJA

Rola żydów w dziejach Polski, p. St. Didiera	
I. Emigracja polska po 1831 r.	21
II. Przed powstaniem styczniowym	118, 133
III. Rok 1863	179
IV. Emigracja polska po powstaniu styczniowym	194
V. Okres pozytywizmu	277

Nie u siebie, p. St. Pieńkowskiego	23, 38
Karność współdziałania, p. A. Świeżawskiego . . .	37
Biblioteczka bałtycka, p. E. P.	44
Z dziejów wolnomularstwa, p. Tad. B.	59
<i>Per analogiam</i> , p. Wł. Tarnawskiego	71
Korzyści z polemiki, p. P. Grzegorzcyka . . .	79
Dysputa o rymach, p. M. Pawlikowskiego . . .	85
Pokłosie polemiczne, p. St. Pieńkowskiego . . .	95
Makjawi, Monteskjusz i „Protokoły Mędrców Syjonu”, p. B. Winiarskiego	97, 115, 130, 147
O niewolę sztuki, p. L. Maciańskiego	136, 148
Z dziejów reformacji w Lublinie, p. Lambdę . . .	140
Miasto stworzone przez wieś, p. J. Bułhaka	151, 167
Szlachta polska pochodzenia żydowskiego, p. K. Frycza	164
Tymieniecki o Sobieskim	175
Konfederacja Barska a chłopci, p. Wł. Konopczyńskiego	181
Bizantynizm, p. K. S. Frycza	195
Radość zbliżenia, p. J. Bułhaka	197, 213
Jacques Bainville, p. W. J.	220
O przepowiedniach historyka Thiersa, p. W. Sobieskiego	239
Wacław Sobieski, p. K. Lepszego	243
Polska biografja narodowa, p. Tad. B.	251
Ziemiaństwo, p. K. S. Frycza	257
Sąd nad prof. Sobieskim, p. Dantiscusa	259

205/25/28
A

	Str.
Niepotrzebna książka, p. J. S. W.	283
Djonizy Paszkiewicz, p. A. W.	300
Gentry, p. K. S. Frycza.	323
Sprawy morskie za Batorego, p. W. Huberta.	341
Ideał cywilizacyjny dworu polskiego, p. K. S. Frycza	369
Sprawy morskie za Zygmunta III, p. W. Huberta	373, 388, 403
Jerzy Samuel Bandtkie, p. K. S. Frycza . . .	391

HISTORIA LITERATURY i KRYTYKA

U źródeł „Syzyfowych prac”, p. E. Zarembę .	6
„Dusza domu”, p. W. S. C.	13
O reformie polonistyki, p. St. Cywińskiego .	24
Dowejko i Domejko w interpretacji Jankiela, p. M. M.	28
Narodziny Antychrysta, p. K. H.	28
Słowacki a romantyzm francuski, p. Wł. Jabłonowskiego	40
Pirandellowska koncepcja człowieka, p. St. Czajkowskiego	53, 69
„Wierchy”, p. W.	61
Człowiek zmienia skórę, p. Es.	61
Książka o Paderewskim, p. W. J. C.	77
Znamienny przekład, p. K. S. F.	91
U źródeł „Puszczy”, p. S. Józefowicza . . .	103
Wystawa mickiewiczowska, p. J. Gr.	108
Publicysta powieściopisarzem, p. K. S. Frycza.	120
F. Hoesick o J. Klaczce, p. W. J.	124
Jeszcze o „Syzyfowych pracach”, p. E. Zarembę	127
„Drama” polska, p. E. P.	140
Pokosy, p. J. B.	156
Nad „Norwidem” Wasilewskiego, p. A. Grzymałę-Siedleckiego	165, 183
Naukowe studjum literatury a krytyka literacka, p. St. Cywińskiego	199
Polonica w Niemczech, p. E. P.	203
Powieści Wybranowskiego, p. J. Bielatowicza.	211, 230
Wspomnienie o poecie (W. Popławskim), p. St. Miłaszewskiego.	215
Ideje społeczne Chestertona, p. Ami.	220
„Spowodu haosu w Żeczypospolitej”, p. A. Nowaczyńskiego.	245, 264
Nauczyciel Norwida — Jan Klemens Minasowicz, p. J. W. Gomulickiego	261
Książka o życiu kresowem, p. J. Gr.	268
Maskarada się kończy, p. Wł. Jabłonowskiego .	279
Sprawdzanie kwalifikacji, p. Z. Wasilewskiego.	287
Ludwik Zilahy, p. K. S. Frycza.	295
O listy Odyńca, p. H. Życzynskiego	303
Zwierzenia, p. A. Mikułowskiego	309
Garść listów Norwida, p. St. Pigionia.	311, 326, 343, 360, 375
Jokai w Polsce, p. P.	315
Wystawa prasy i książki katolickiej, p. S. N. .	316
„Fhut do żygałmiszca”, p. St. Pieńkowskiego.	324
Poezja stosowana, p. T. Dworaka	332
Krytyka o książce krytyka	335
Max Kron kręci film, p. J. Gr.	348
Z poloników szwedzkich, p. Ami	349
Zjazd im. Krasickiego	349
Największy poeta Francji, p. Wł. Jabłonowskiego	357
Okolica poetów, p. P.	380
Z ruchu regionalnego, p. K. S. F.	397
Wacław Berent jako pisarz polityczny, p. St. Cywińskiego	404

	Str.
Nagrodzony „Norwid“	407
Jeszcze regionalizm, p. K. S. F.	408

POEZJE, NOWELE

Dusza księdza Butkiewicza, p. K. Hłakowiczównę	10
Filozof i Prostak, p. B. Prusa	47
Wizja Tomasza Minora, p. W. Nałęcz	55
Ludowa ballada o Waldemarasie, p. Hłakowiczównę	57
Skotopaski, p. J. Kaweckiego	88
Apostrofa jesienna (O. Brzeziny), przekład I. Vrtel-Czempińskiej	185
Pianino, p. W. Miłaszewską	247
Prorok (A. Puszkina), przekł. St. Miłaszewskiego	248
Prorok (W. Lermontowa), przekł. S. C. . . .	265
Wiatr nad domem, p. K. Hłakowiczównę . .	281
Maj, p. A. Chojeckiego	297
* * p. M. Pawlikowskiego	313
Dzieje stworzenia (Firdusiego), przekł. J. Kaweckiego	328
Powitanie wiosny (Lukrecjusza), przekł. K. L. K.	377
Krym (S. Gołowaniskiego), przekł. T. B. Sygi.	406

T E A T R

Piękna Helena, p. Z.	45
Wielki człowiek do małych interesów, p. S. J. G.	92
Miss „Ba”, p. S. J. G.	109
Nadzieja, p. S. J. G.	110
„Marchoń” w Poznaniu.	126
Kryśia, p. S. J. G.	188
Matołek z wysp nieoczekiwanych, p. W. J. C.	188
Stały repertuar, p. W.	189
Piekielna maszyna, p. S. J. G.	204
Jubileusz Solskiego, p. S. M.	253
Jubileusz Cierniaka	270
Poskromienie złoŃnicy, p. W.	286
Człowiek czynu, p. S. J. G.	301
Wachlarz, p. P.	381
Wyzwolenie, p. S. J. G.	398
Szesnastolatka, p. S. J. G.	409

Z M A R L I

Bolesław Limanowski	95
Wojciech Górski	111
Gustaw Gwozdecki.	174
Jan Michał Rozwadowski	190
Jan Rozwadowski, p. W.	206
Wacław Sobieski	238
Daniel Konarzewski	238
Emil Młynarski	238
Franciszek Ksawery Meyer	238
Antoni Gluziński	254
Mieczysław Frenkiel, p. W.	270
Kazimierz Wyrzykowski, p. S.	271
Konstanty Srokowski	410
Szymon Askenazy.	410

N A W I D O W N I

przez Z. Wasilewskiego

Kolendy radosne i rozziwane	11
Co znaczy 1935.	42

	Str.
„To i owo” Bolesława Prusa	74
Konflikt filologa z krytykiem literackim . . .	105
Ze wspomnień o ś. p. Wojciechu Górskim . .	138
Narodowa manja wielkości	170
O sektach i snobizmie w literaturze	201
Mechanika czy żywe siły narodu	234
Z medytacyj porezurekcyjnych	266
Śnieg majowy i polski pierwiosnek	298
Rzecz o miłości	329
O cnotach i wadach narodu	362
„Sanacja” i ideały kultury polskiej	394

przez J. Rembielińskiego

Tajemnica neofitów	26
Dziś i „za króla Sasa”	59
Sztuka współczesna i Średniowiecze	89
O „reformie” pisowni	122
Dyskusja o „literaturze narodowej”	154
Nieco o mikromanji	186
Na Śląsku pruskim	217
O „Historji świata” Wells’a	249
Zanik humoru staropolskiego	282
Stulecie „Nieboskiej Komedji”	314
O sugestji i hysterji zbiorowej	346
O Zjeździe im. Krasickiego	377

POKŁOSIE

przez Argusa

Elita	351
Kontrataki	367
Solenizanci	383
Odrapana bryczka	399
O tabakierze i nosie	411

V A R I A

Czy wiesz, że...	31
Ze Złotego Wieku	63
Ze staropolskiej poezji mieszczańskiej . . .	191
Pacyfizm wielkanocny, p. St. Pieńkowskiego .	210
Pożyteczna placówka	316
List do redakcji, p. M. Walickiego	350
List do redakcji, p. W. Podoskiego	366
W obronie brydża, p. W. Sułkowskiego . . .	407

ZE ŚWIATA SZTUKI

przez W. Podoskiego

Drzeworyt Skoczylasa	38
Witold Pruszkowski	75
Wystawy w IPS-ie	128
Malarstwo w kościele	151
Współczesna rzeźba francuska	220
Wystawa polskiej sztuki gotyckiej	252
Wartość sztuki gotyckiej	285
Sztuka gotycka	301
Wystawy i muzea	333
Rafał Malczewski	381

M U Z Y K A

przez W. Narusza

str. 30, 46, 62, 111, 126, 141, 173, 189, 222, 237,
254, 270, 302, 318, 350, 365, 382

Wieczór muzyki i żywego słowa p. R. . . 237

F I L M

przez Kandyda

str. 46, 62, 94, 142, 174, 206, 238, 318, 410

G Ł O S Y

Fejleton zbiorowy — w każdym numerze

N A M A R G I N E S I E

Spostrzeżenia — w każdym numerze

PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY

Ze świata naukowego i literackiego	} w każdym numerze
Ruch wydawniczy (krajowy)	
Z literatury zagranicznej	
Nowe książki	